

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-430/25-39475/4

Podgorica, 10.12.2025. godine

Za MINISTARSTVO FINANSIJA, DIREKTORAT ZA PORESKI I CARINSKI SISTEM,
Stanka Dragojevića br. 2, Podgorica

Predmet: Mišljenje na Predlog uputstva o bližem načinu izvještavanja i obrascu na osnovu Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Sjedinjenih Američkih Država na unapređenju ispunjavanja međunarodnih poreskih obaveza i sprovođenju FATCA

Veza: Vaš akt broj: 10/1-01-430/25-39475/3 od 03.12.2025. godine

Poštovani,

Povodom Predloga uputstva o bližem načinu izvještavanja i obrascu na osnovu Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Sjedinjenih Američkih Država na unapređenju ispunjavanja međunarodnih poreskih obaveza i sprovođenju FATCA, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Primjenom predloženih rješenja iz navedenog Uputstva stvoriće se preduslovi za otpočinjanje automatske razmjene informacija o finansijskim računima rezidenata SAD-a na osnovu FATCA Sporazuma. Shodno ovom sporazumu finansijske institucije su dužne da dostavljaju poreskom organu informacije o računima i transakcijama sa tih računa, kao i da sprovode određene postupke produbljene provjere. Na taj način doprinijeće se poreskoj transparentnosti, kao i smanjenju poreske evazije i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza, odonosno poboljšanju poreske discipline i naplate poreskih obaveza.

Na tekst Predloga uputstva i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

U Izvještaju o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, u dijelu procjene fiskalnog uticaja, navedeno je da za implementaciju predloženog propisa nisu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore. Takođe, navedeno je da sprovođenjem Predloga ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze, dok će se njegovom implementacijom poboljšati poreska disciplina poreskih obveznika koja bi u krajnjem rezultirala povećanjem budžetskih prihoda koji se ne mogu procijeniti.

Shodno navedenom, sa aspekta državnog budžeta, nemamo primjedbi na Predlog uputstva o bližem načinu izvještavanja i obrascu na osnovu Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Sjedinjenih Američkih Država na unapređenju ispunjavanja međunarodnih poreskih obaveza i sprovođenju FATCA.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

Na osnovu člana 14e stav 8 Zakona o poreskoj administraciji („Službeni list RCG“, br. 65/01 i 80/04 i „Službeni list CG“, br. 20/11, 28/12, 8/15, 47/17, 52/19, 145/21 i 15/25), Ministarstvo finansija donijelo je

UPUTSTVO

O BLIŽEM NAČINU IZVJEŠTAVANJA I OBRASCU NA OSNOVU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE CRNE GORE I VLADE SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA NA UNAPREĐENJU ISPUNJAVANJA MEĐUNARODNIH PORESKIH OBAVEZA I SPROVOĐENJU FATCA

1. Ovim uputstvom propisuje se bliži način izvještavanja i obrazac na osnovu Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Sjedinjenih Američkih Država na unapređenju ispunjavanja međunarodnih poreskih obaveza i sprovođenju FATCA (u daljem tekstu: FATCA sporazum).

2. Izvještajna finansijska institucija, u smislu ovog uputstva, je finansijska institucija koja u skladu sa zakonom posluje u Crnoj Gori, a koja je obveznik izvještavanja na osnovu FATCA sporazuma.

3. Izvještajna finansijska institucija treba da dostavi poreskom organu informacije u odnosu na svaki račun o kojem se izvještavaju Sjedinjene Američke Države (u daljem tekstu: SAD), a koji pripada izvještajnoj finansijskoj instituciji.

4. Informacije iz tačke 3 ovog uputstva date su u Prilogu 1.

5. Izuzetno od tačke 3 ovog uputstva izvještajna finansijska institucija ne treba da dostavi poreskom organu informacije o računima koji se smatraju isključenim računima u skladu sa Prilogom 2.

6. Radi identifikovanja računa o kojim se izvještava SAD i dostavljanja informacija iz tačke 3 ovog uputstva izvještajna finansijska institucija može da preduzima mjere produbljene provjere iz Priloga 3.

7. Finansijske institucije koje, na osnovu potvrđenog FATCA sporazuma, informacije iz tačke 3 ovog uputstva ne dostavljaju poreskom organu date su u Prilogu 4.

8. Izvještajna finansijska institucija, informacije iz tačke 3 ovog uputstva dostavlja na obrascu u elektronskom obliku datom na internet stranici poreskog organa.

9. Prilozi 1 do 4 su sastavni dio ovog uputstva.

10. Danom stupanja na snagu ovog uputstva prestaje da važi Uputstvo o bližem načinu izvještavanja o podacima koje finansijska institucija u vezi stanja računa, izvršenih transakcija i ostvarenih prihoda rezidenata druge države dostavlja organu uprave nadležnom za poslove poreza („Službeni list CG“, broj 110/22).

11. Ovo uputstvo stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj:
Podgorica,

Ministar,
Novica Vuković

INFORMACIJE KOJE IZVJEŠTAJNA FINANSIJSKA INSTITUCIJA DOSTAVLJA PORESKOM ORGANU

Izvještajna finansijska institucija dostavlja poreskom organu podatke koje sadrže sljedeće informacije u vezi svih računa o kojima se izvještava SAD, i to:

- a) ime/naziv, adresa i SAD PIB svakog određenog lica iz SAD-a koje je vlasnik takvog računa i, u slučaju subjekta koji nije iz SAD-a za koji se nakon sprovođenja postupka produbljene provjere utvrdi da je pod kontrolom jednog određenog lica iz SAD-a ili više njih, ime/naziv, adresa i SAD PIB (ako ga ima) takvog subjekta i svakog određenog lica iz SAD-a;
- b) broj računa (ili, u nedostatku broja računa, funkcionalno ekvivalenta oznaka);
- c) naziv i identifikacioni broj izvještajne finansijske institucije;
- d) stanje na računu ili vrijednost (uključujući, u slučaju ugovora o osiguranju uz mogućnost isplate novčane vrijednosti ili ugovora o rentnom osiguranju novčana vrijednost ili otkupna vrijednost) na kraju kalendarske godine ili drugog izvještajnog perioda ili, ako je tokom te godine račun zatvoren, neposredno prije zatvaranja;
- e) za kastodi račun:
 - (1) ukupan bruto iznos kamata, dividendi i drugog dohotka ostvarenog ostvarenog od imovine na računu, odnosno isplaćenih ili odobrenih na računu (ili u vezi sa računom) tokom kalendarske godine ili drugog izvještajnog perioda; i
 - (2) ukupne bruto prihode od prodaje ili otkupa finansijske imovine, isplaćeni ili pripisani na račun tokom kalendarske godine ili drugog izvještajnog perioda u kojem je izvještajna finansijska institucija djelovala kao kastodijan, broker, imenovano lice ili agent vlasnika računa po nekoj drugoj osnovi;
- f) za depozitni račun, ukupan bruto iznos kamata isplaćenih ili odobrenih na računu tokom kalendarske godine ili drugog izvještajnog perioda; i
- g) za račun koji nije opisan u tački e ili f ovog stava, ukupan bruto iznos isplaćen ili odobren vlasniku računa u vezi sa računom tokom kalendarske godine ili drugog odgovarajućeg izvještajnog perioda u odnosu na koji je izvještajna finansijska institucija obveznik ili dužnik prema vlasniku računa, uključujući zbirni iznos otkupnih isplata izvršenih vlasniku računa tokom kalendarske godine ili drugog odgovarajućeg izvještajnog perioda.

Račun koji održava izvještajna finansijska institucija uključuje:

1. vlasnički ili dužnički udio (osim udjela kojim se vrši trgovina u kontinuitetu na utvrđenom tržištu hartija od vrijednosti) investicionog subjekta u izvještajnoj finansijskoj instituciji;
2. ugovor o osiguranju sa isplatom gotovinske vrijednosti ili ugovora o isplati anuiteta koji je zaključila ili održava izvještajna finansijska institucija, osim neprenosive direktne polise životnog osiguranja sa isplatom anuiteta koja nije povezana sa investicijama koja je izdata pojedincu i monetizovana kao penzija ili invalidnina po računu koji je isključen iz definicije finansijskog računa u ovom prilogu.

Izuzetno od stava 2 tačka 1 ovog priloga, račun koji održava izvještajna finansijska institucija uključuje svaki vlasnički ili dužnički udio u finansijskoj instituciji (osim udjela kojim se vrši trgovina u kontinuitetu na utvrđenom tržištu hartija od vrijednosti) ako je:

1. vrijednost dužničkog ili vlasničkog udjela utvrđena direktno ili indirektno u odnosu na vrijednost aktive koja se oporezuje po odbitku na izvoru prihoda u SAD-u, i
2. ustanovljena klasa udjela za potrebe izbjegavanja izvještavanja u skladu sa FATCA sporazumom.

U slučaju tačke 1 stava 1 priloga, udio u izvještajnoj finansijskoj instituciji kojim se ne vrši trgovina u kontinuitetu na tržištu hartija od vrijednosti tretiraće se kao račun ako je imalac tog udjela (a

koji nije finansijska institucija koja postupa kao posrednik) registrovan u knjigama te finansijske institucije.

Depozitni račun je poslovni, tekući ili štedni račun, račun sa oročenjem ili račun za uplatu penzije ili račun otvoren uz sertifikat o depozitu, potvrda o penziji, potvrda o ulaganju, potvrda o zaduženosti ili drugi instrument koji finansijska institucija izdaje u okviru uobičajenog bankarskog ili sličnog poslovanja, kao i iznos koji osiguravajuće društvo drži na osnovu ugovora o garantovanom ulaganju ili sporazumu o isplati kamate u gotovini ili uplati na račun.

Kastodi račun je račun u korist drugog lica koje posjeduje ugovor o ulaganju (uključujući, akcije ili udio u korporaciji, mjenicu, obveznicu ili drugi dokaz o zaduživanju, valutnu ili robnu transakciju, ugovor o razmjeni radi ispunjenja obaveze, ugovor o valutnoj razmjeni, ugovor o nominalnom iznosu glavnice, ugovor o osiguranju, ugovor o rentnom osiguranju ili drugi ugovor).

Vlasnički udio je u slučaju:

- ortakluka koji je finansijska institucija, udio u kapitalu ili udio u dobiti ostvarenoj ortaklukom;
- trusta koji je finansijska institucija, udio koji drži svako lice koje se smatra povjerenikom trusta ili korisnikom trusta u cjelini ili dijelu trusta ili svako drugo fizičko lice koje ima stvarnu krajnju kontrolu nad trustom.

Ugovor o osiguranju je ugovor na osnovu kojeg osiguravač ugovara da će isplatiti određeni iznos u slučaju nastupanja neočekivanog događaja koji se unaprijed nije mogao predvidjeti: smrt, bolest, nezgoda, odgovornost ili šteta na imovini, uništenja ili oštećenja stvari.

Ugovor o rentnom osiguranju je ugovor na osnovu kojeg je osiguravač saglasan da vrši isplate tokom određenog perioda koji se u cjelini ili djelimično određuje na osnovu očekivanog životnog vijeka lica.

Ugovor o osiguranju sa mogućnošću isplate otkupne vrijednosti je ugovor o osiguranju čija je novčana vrijednost veća od 50.000 USD.

Novčana vrijednost je iznos veći od iznosa:

- za isplatu na koji osiguranik ima pravo po otkupu polise ili po isteku ugovora (utvrđenom bez umanjenja za naknadu za otkup polise ili zajam po polisi), i
- koji osiguranik može tražiti u zajam po osnovu ugovora.

Izuzetno od stava 11 ovog priloga, novčana vrijednost ne uključuje iznos koji treba da se plati na osnovu ugovora o osiguranju, i to:

- naknadu za tjelesnu povredu ili bolest ili druge naknade za obeštećenje zbog ekonomskog gubitka nastalog nastupanjem osiguranog događaja,

- isplate osiguraniku ranije uplaćenih premija po ugovoru o osiguranju zbog otkazivanja ili isteka polise, smanjene izloženosti riziku za period trajanja ugovora o osiguranju ili nastankom promjene premije zbog ispravke knjiženja ili druge ispravke; ili

3. dividende osiguraniku na osnovu preuzimanja rizika po osnovu ugovora (pojedinačno ili grupno osiguranje).

ISKLJUČENI RAČUNI

Isključeni račun, prema FATCA sporazumu, je račun o kojem finansijska institucija ne izvještava poreski organ, i to:

1. štedni račun je:

a) penzijski račun koji se vodi u Crnoj Gori i, u skladu sa važećim propisima Crne Gore, ispunjava sljedeće zahtjeve:

- da je lični penzijski račun ili dio penzijskog programa radi osiguranja penzije ili penzijskih naknada (invalidnina ili naknada u slučaju smrti),
- da je račun sa poreskim olakšicama (doprinosi uplaćeni na račun priznaju se kao rashod ili su isključeni iz bruto dobiti vlasnika računa ili je oporezivanje dohotka od ulaganja sa računa odloženo ili se oporezuju po sniženoj stopi);
- da se Poreskom organu dostavljaju godišnje informacije o tom računu;
- da su povlačenja sredstava uslovljena starosnom granicom za penzionisanje, invaliditet ili smrt; i

- ako su godišnje uplate doprinosa ograničene na iznos od 50.000 USD (ili manje) ili postoji maksimalno ograničenje uplata doprinosa tokom života po računu od 1.000.000 USD ili manje;

b) nepenzijski štedni račun koji se vodi u Crnoj Gori (a koji nije otvoren na osnovu ugovora o osiguranju ili rentnom osiguranju), u skladu sa zakonom, ispunjava zahtjeve, i to da:

- je instrument štednje koji nije otvoren u svrhe penzionisanja,
- je račun sa poreskim olakšicama (doprinosi uplaćeni na račun priznaju se kao rashod ili su isključeni iz bruto dobiti vlasnika računa ili je oporezivanje dohotka od ulaganja sa računa odloženo ili se oporezuju po sniženoj stopi),
- su povlačenja sredstava uslovljena ispunjenjem kriterijuma povezanih sa svrhom štednog računa, i

- su godišnje uplate doprinosa ograničene na iznos od 50.000 USD ili manje, primjenom pravila o zbirnom stanju računa i preračunavanju valuta;

2. ugovor o životnom osiguranju na određeni rok je ugovor kojim se period pokrića završava prije 90. godine života osiguranika, pod uslovom da:

a) periodične premije, koje se vremenom ne umanjuju, dopijevaju za plaćanje najmanje jednom godišnje u toku trajanja ugovora ili do 90. godine života osiguranika;

b) ugovor nema ugovorenu vrijednost kojoj bi se moglo pristupiti (povlačenjem, zajmom ili na drugi način) bez prestanka ugovora;

c) iznos (osim naknade u slučaju smrti) koji se plaća po otkazu ili prestanku ugovora ne može da premaši zbirne premije plaćene za ugovor, umanjene za iznos u slučaju smrti, bolesti i naknada troškova (bez obzira da li su stvarno nametnute) za period trajanja ugovora i iznose isplaćene prije otkaza ili prestanka ugovora;

č) se ugovor ne koristi radi uvećanja vrijednosti (transferee for value);

3. račun koji se drži radi zaostavštine, ako dokumentacija o takvom računu sadrži i kopiju testamenta umrlog lica ili izvod iz matičnog registra umrlih;

4. račun otvoren u vezi:

a) sudskog naloga ili presude,

b) prodaje, razmjene ili zakupa nepokretnosti ili lične imovine, pod uslovom da:

- račun se finansira uplatama avansa ili kapare, deponovanjem iznosa za pokriće obaveze povezane sa transakcijom ili se finansira iz imovine koja je deponovana na račun u vezi sa prodajom, razmjenom ili zakupom imovine,

- račun je otvoren i se upotrebljava za obezbjeđenje obaveze kupca u pogledu plaćanja nabavne cijene imovine, obaveze prodavca u pogledu plaćanja nepredviđene obaveze ili obaveze zakupodavca ili zakupoprimca o naknadi štete na zakupljenoj imovini po ugovoru o zakupu,
- imovina na računu, uključujući prihod ostvaren po računu, biće isplaćena ili na drugi način raspodijeljena u korist kupca, prodavca, zakupodavca ili zakupoprimca nakon prodaje, razmjene ili otkupa imovine ili prestanka važenja ugovora o zakupu,
- račun nije račun za maržu ili sličan račun otvoren u vezi sa prodajom ili razmjenom imovine,
- račun nije povezan sa računom kreditne kartice;
- c) obaveze finansijske institucije koja sprovodi zajam obezbijeđen nekretninom da izdvaja dijela uplate isključivo za potrebu lakšeg plaćanja poreza ili osiguranja povezanih sa nekretninom;
- č) obaveze finansijske institucije da olakša plaćanje poreza.

MJERE PRODUBLJENE PROVJERE

Produbljena provjera računa vrši se:

- za dolarski iznos sredstava na računu (američki dolari) i uključuje ekvivalentne iznose u drugim valutama,
- za saldo na računu ili vrijednost računa koji se utvrđuje na posljednji dan kalendarske godine ili drugi odgovarajući izvještajni period,
- kad se granica salda na računu ili vrijednosti te granice utvrđuje na određeni dan, relevantni saldo ili vrijednost utvrđuje se na taj dan ili na posljednji dan izvještajnog perioda koji se završava neposredno prije tog dana, a kad se granica stanja ili vrijednosti utvrđuje na posljednji dan kalendarske godine, relevantno stanje ili vrijednost utvrđuje se na posljednji dan kalendarske godine ili drugi odgovarajući izvještajni period,
- za račun koji se smatra računom o kojem se izvještava SAD od datuma kad je kao takav utvrđen u postupku produbljene provjere.

Postojeći račun fizičkog lica koji nije potrebno provjeriti, identifikovati ili prijaviti, osim ako finansijska institucija ne odluči drugačije, je:

- a) postojeći račun fizičkog lica čije stanje ili vrijednost na određeni dan ne prelazi 50.000 USD;
- b) postojeći račun fizičkog lica uz koji se veže ugovor o osiguranju uz mogućnost isplate novčane vrijednosti ili ugovor o rentnom osiguranju čije je stanje ili vrijednost na određeni dan jednako ili manje od 250.000 USD;
- c) postojeći račun fizičkog lica uz koji se veže ugovor o osiguranju uz mogućnost isplate novčane vrijednosti ili ugovor o rentnom osiguranju pod uslovom da pravo ili propisi Sjedinjenih Država ili Crne Gore ne dozvoljavaju prodaju takvog ugovora rezidentima SAD-a, (npr. ako relevantna finansijska institucija nema potrebnu registraciju, u skladu sa propisima SAD-a, a propisi Crne Gore nalažu prijavljivanje ili oporezivanje po odbitku u odnosu na proizvode osiguranja čiji su vlasnici rezidenti Crne Gore);

č) depozitni račun čije je stanje jednako ili manje od 50.000 USD.

Postupci provjere postojećih računa fizičkih lica čije stanje ili vrijednost na određeni dan prelazi 50.000 USD (250.000 USD u slučaju ugovora o osiguranju uz mogućnost isplate novčane vrijednosti ili ugovora o rentnom osiguranju), ali ne prelazi 1.000.000 USD (u daljem tekstu: račun male vrijednosti) su:

1. elektronsko pretraživanje podatka koje vodi finansijska institucija, a koji upućuju na SAD, i to:

- a) identifikacija vlasnika računa kao državljanina, odnosno rezidenta SAD-a;
- b) upućivanje na mjesto rođenja u SAD-u;
- c) poštanska adresa ili adresa prebivališta je u SAD-u (uključujući i poštanski fah u SAD-u);
- č) telefonski broj u SAD-u;
- ć) trajni nalog za prenos sredstava na račun koji se održava u Sjedinjenim Državama;
- d) punomoćje ili ovlaštenje za potpisivanje dato licu koje ima adresu u SAD-u; ili
- dž) adresu koju koristi ili adresu za zadržavanje pošte koja je jedina adresa vlasnika računa koju finansijska institucija ima u evidenciji (u slučaju postojećeg računa fizičkog lica koji je račun male vrijednosti, adresa koju koristi vlasnik računa van Sjedinjenih Država ili adresa za zadržavanje pošte ne smatraju se podacima koji upućuju na SAD);

2. dodatne mjere nije potrebno poduzimati sve dok ne nastupe izmijenjene okolnosti na osnovu kojih se računu može pripisati podatak koji upućuje na SAD ili dok račun ne postane račun velike vrijednosti;

3. izuzetno od podatka koji upućuju na SAD iz tačke 1 ovog stava, finansijska institucija ne treba prema računu da postupa kao računu o kojem se izvještava SAD, ako informacije o vlasniku računa:

a) upućuju na mjesto rođenja u SAD-u, a finansijska institucija u evidenciji vodi:

- izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti vlasnika računa kojim se dokazuje da nije državljanin, odnosno rezident SAD-a za potrebe oporezivanja,
- pasoš ili drugu identifikacionu ispravu izdatu od državnih organa kojom se dokazuje državljanstvo vlasnika računa u zemlji koja nije u sastavu Sjedinjenih Država, i
- kopiju potvrde vlasnika računa o gubitku državljanstva Sjedinjenih Država ili objašnjenje o razlogu zbog kojeg vlasnik računa nema potvrdu o odricanju od državljanstva SAD-a ili rođenjem nije stekao pravo na to državljanstvo;

b) sadrže podatak o poštanskoj adresi ili adresi prebivališta u SAD-u, telefonskom broju u SAD-u koji je naveden uz račun i trajnom nalogu za prenos sredstava na račun u Sjedinjenim Državama, a finansijska institucija u evidenciji vodi:

- izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti vlasnika računa kojim se dokazuje da nije državljanin, odnosno rezident SAD-a za potrebe oporezivanja,
- dokaz kojim se, u skladu sa stavom 5 ovog dijela priloga, utvrđuje status vlasnika računa van SAD-a;

c) sadrže punomoćje ili ovlaštenje za potpisivanje izdatih licu sa adresom u SAD-u, adresu koju koristi vlasnik računa ili adresu za zadržavanje pošte koja je jedina utvrđena adresa vlasnika računa, broj telefona u SAD-u (ako je i telefonski broj van SAD-a takođe naveden uz podatke o računu), a finansijska institucija u evidenciji vodi:

- izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti vlasnika računa kojim se dokazuje da nije državljanin, odnosno rezident SAD-a za potrebe oporezivanja,
- dokaz kojim se utvrđuje status vlasnika računa izvan SAD-a.

Na postojeće račune male vrijednosti fizičkih lica primjenjuju se sljedeći dodatni postupci:

1. provjera postojećih računa fizičkih lica koji su računi male vrijednosti na osnovu podatka koji upućuje na SAD treba da bude završena u roku od dvije godine od dana kad su je taj račun utvrđen kao postojeći račun male vrijednosti;

2. ako nastupe izmijenjene okolnosti u odnosu na postojeći račun fizičkog lica koji je račun male vrijednosti tako se podatak koji upućuje na SAD može povezati sa računom, tad finansijska institucija prema tom računu treba da postupa kao prema računu o kojem se izvještava SAD.

Izuzetno od stava 4 ovog dijela priloga, za depozitne račune čije je stanje jednako ili manje od 50.000 USD, sa svakim postojećim računom fizičkog lica koji je identifikovan kao račun o kojem se izvještava SAD u godinama koje slijede, postupa se kao sa računom o kojem se izvještava SAD, osim ako vlasnik računa prestane da bude određeno lice iz SAD-a.

Postupci napredne provjere postojećih računa fizičkih lica čije stanje ili vrijednost na određeni dan ili svake naredne godine prelazi 1.000.000 USD (u daljem tekstu: račun velike vrijednosti) su:

1. finansijska institucija treba da provjerava podatke koji se mogu pretraživati elektronskim putem, a koji se vode u finansijskoj instituciji za svaki od sljedećih podataka koji upućuju na SAD opisanih u stavu 3 tačka 1 ovog dijela priloga;

2. ako baze podataka finansijske institucije koje je moguće elektronski pretražiti obuhvataju informacije opisane u tački 3 ovog stava, nije potrebno dalje pretraživanje evidencija koje se vode u pisanoj formi;

3. izuzetno od tačke 2 ovog stava, ako elektronske baze podataka ne obuhvataju navedene informacije, finansijska institucija treba da, za račune velike vrijednosti, izvrši provjeru trenutne glavne datoteke klijenata, kao i sljedećih isprava povezanih sa računom, ako podaci o njima nijesu sadržani u trenutnoj glavnoj datoteci klijenata, koje je finansijska institucija prikupila u posljednjih pet godina za svaki dokaz opisan u stavu 3 tačka 1 ovog dijela priloga, i to:

- pravno-valjani dokaz prikupljen o računu,
- ugovor ili isprave o otvaranju računa,
- dokumentacija koju je finansijska institucija prikupila, a u skladu sa postupcima vezanim za borbu protiv pranja novca ili u druge svrhe,
- obrazac punomoćja ili ovlaštenja za potpisivanje, i

- trajni nalog (osim po osnovu depozitnog računa) za prenos sredstava;

4. finansijska institucija ne treba da pretražuje evidenciju koja se vodi u pisanoj formi opisanu u stavu 6 tačka 2 ovog dijela priloga, ako baze podataka sadrže dovoljno informacija koje se mogu elektronski pretraživati, i to:

- podatak o državljanstvu ili statusu rezidentnosti vlasnika računa,
- adresu prebivališta vlasnika računa i važeću poštansku adresu u spisima finansijske institucije,
- telefonski broj vlasnika računa koji se nalazi u spisima finansijske institucije,
- informacije o postojanju trajnog naloga za prenos sredstava sa računa na drugi račun (uključujući račun u drugoj poslovnoj jedinici izvještajne finansijske institucije ili u drugoj finansijskoj instituciji), osim po osnovu depozitnog računa,
- informacije o privremenoj adresi ili nalog za zadržavanje pošte za vlasnika računa, i
- informacije o postojanju punomoćja ili ovlaštenja za potpisivanje po računu;

5. provjera stvarnih saznanja ličnog bankara klijenta, osim pretraživanja evidencije koja se vodi pisanoj i elektronskoj formi finansijska institucija treba svaki račun velike vrijednosti koji vodi lični bankar (uključujući svaki finansijski račun koji se konsoliduje sa tim računom velike vrijednosti) da smatra računom o kojem se izvještava SAD, ako lični bankar ima stvarna saznanja da je vlasnik računa određeno lice iz SAD-a;

6. Dejstvo primjene podataka koje upućuju na SAD vrši se na sljedeći način:

- ako proširenom provjerom prethodno opisanih računa velike vrijednosti nije utvrđena nijedna naznaka koja upućuje na SAD i ako je utvrđeno da vlasnik računa nije određeno lice iz SAD-a, tad nije potrebno sprovoditi dalje mjere sve dok ne nastupe nove okolnosti na osnovu kojih se računu može pridružiti jedna ili više naznaka koji upućuju na SAD,

- ako se prethodno opisanom proširenom provjerom računa velike vrijednosti otkrije informacija koja upućuje na SAD ili nastupe naknadne promjene okolnosti tako da se informacija koja upućuje na SAD može povezati sa računom, tad finansijska institucija prema tom računu treba da postupi kao prema računu o kojem se izvještava SAD, osim ako odluči da primjeni postupke iz stava 3 tačka 3 ovog dijela priloga,

- osim za depozitne račune čije je stanje jednako ili manje od 50.000 USD sa svakim postojećim računom fizičkog lica za koji se na osnovu ovog dijela priloga utvrdi da je račun o kojem se izvještava SAD svake naredne godine postupa se kao sa računom o kojem se izvještava SAD, osim ako vlasnik računa prestane da bude određeno lice iz SAD-a.

Dodatni postupci koji se primjenjuju na račune velike vrijednosti:

1. ako na određeni dan postojeći račun fizičkog lica je račun velike vrijednosti, finansijska institucija treba do tog datuma sljedeće godine da sprovede postupak napredne provjere u odnosu na takav račun, opisan u stavu 6 ovog dijela priloga. Ako se provjerom utvrdi da je taj račun račun o kojem se izvještava SAD na određeni dan, finansijska institucija o tom računu treba da dostavi tražene informacije u odnosu na godinu u kojoj je račun utvrđen u prvom izvještaju o tom računu i nakon toga na godišnjoj osnovi. Ako se nakon određenog dana utvrdi da je taj račun račun o kojem se izvještava SAD, finansijska institucija ne treba da dostavi informacije o tom računu za prethodnu godinu;

2. ako na određeni dan postojeći račun fizičkog lica nije račun velike vrijednosti, ali posljednjeg dana naredne, odnosno drugih narednih kalendarskih godina postane račun velike vrijednosti, finansijska institucija treba u roku od šest mjeseci nakon posljednjeg dana kalendarske godine u kojoj je račun postao račun velike vrijednosti da sprovede postupke napredne provjere u odnosu na takav račun u stavu 6 ovog dijela priloga. Ako se provjerom utvrdi da je taj račun račun o kojem se izvještava SAD, finansijska institucija treba da dostavi tražene informacije o tom računu u odnosu na godinu u kojoj je taj račun utvrđen i za godine koje slijede na godišnjoj osnovi, osim ako vlasnik računa prestane da bude određeno lice iz SAD-a;

3. nakon što finansijska institucija primijeni postupke napredne provjere računa velike vrijednosti ta finansijska institucija ne treba da ponovi takve postupke provjere tog računa velike vrijednosti u svakoj godini koja slijedi, osim ako to traži lični bankar za odnose sa klijentima;

4. ako dođe do promjene okolnosti u odnosu na račun velike vrijednosti tako da se saznaju informacije koje upućuju na SAD finansijska institucija treba da postupa prema računu kao računu o kojem se izvještava SAD, osim ako odluči da primijeni postupke iz stava 3 tačka 3 ovog dijela priloga;

5. finansijska institucija treba da sprovede postupke pomoću kojih lični bankar za odnose sa klijentima može da utvrdi svaku promjenu okolnosti računa. Na primjer, ako lični bankar za odnose sa klijentima dobije obavještenje da vlasnik računa ima novu poštansku adresu u Sjedinjenim Državama, finansijska institucija treba novu adresu da smatra promjenom okolnosti i ako odluči da primijeni postupke iz stava 3 tačka 3 ovog dijela priloga, treba da od vlasnika računa prikupi odgovarajuću dokumentaciju.

Finansijska institucija koja je prethodno od vlasnika računa prikupila dokumentaciju i utvrdila da vlasnik računa nije državljanin, odnosno rezident SAD-a, radi ispunjavanja obaveze, kao kvalifikovani posrednik stranog partnerstva ili trusta koji primjenjuje porez po odbitku na izvoru na osnovu sporazuma sa poreskim organom SAD-a ili poreskih propisa Sjedinjenih Država, ne treba da sprovede postupke u odnosu na račune male vrijednosti, odnosno račune velike vrijednosti.

Radi utvrđivanja novog računa o kojima se izvještava SAD čiji je vlasnik fizičko lice i koji je otvoren na određeni dan, u skladu sa potvrđenim FATCA sporazumom (u daljem tekstu: novi računi fizičkih lica), primjenjuju se sljedeća pravila i postupci:

1. nove račune fizičkih lica nije potrebno provjeriti, utvrditi ili prijaviti kao račune o kojima se izvještava SAD, osim ako finansijska institucija ne odluči drugačije ili u odnosu na nove račune fizičkih lica ili u odnosu utvrđenu grupu tih računa, kad primjena propisa omogućava takav izbor, i to:

a) depozitni račun, osim ako stanje računa na kraju kalendarske godine ili drugog odgovarajućeg izvještajnog perioda prelazi 50.000 USD;

b) račun otvoren na osnovu ugovora o osiguranju uz mogućnost isplate novčane vrijednosti, ako ta vrijednost na kraju kalendarske godine ili drugog odgovarajućeg izvještajnog perioda prelazi 50.000 USD;

2. izuzetno od tačke 1 ovog stava, nove račune fizičkih lica koje nije potrebno provjeriti, nakon otvaranja računa finansijska institucija treba da pribavi izjavu, o potvrdu o rezidentnosti vlasnika računa koja može biti sastavni dio dokumentacije potrebne za otvaranje računa, na osnovu koje će ta finansijska institucija da utvrdi da li je vlasnik računa rezident Sjedinjenih Država za potrebe oporezivanja (smatra se da je državljanin SAD-a rezident Sjedinjenih Država za potrebe oporezivanja čak i ako je vlasnik računa poreski rezident i u nekoj drugoj jurisdikciji) i potvrditi vjerodostojnost takve izjave, odnosno potvrde na osnovu informacija koje finansijska institucija prikupi prilikom otvaranja računa, uključujući i dokumentaciju prikupljenu u postupcima za sprječavanje pranja novca.

Ako se iz izjave, odnosno potvrde o rezidentnosti utvrdi da je vlasnik računa rezident Sjedinjenih Država za potrebe oporezivanja, finansijska institucija treba da postupa prema računu kao prema računu o kojem se izvještava SAD i da dobije izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti koja sadrži američki PIB vlasnika računa (koji može biti na obrascu poreskog organa SAD-a ili sličnom dogovorenom obrascu).

Ako nastupe promijenjene okolnosti u odnosu na novi račun fizičkog lica uslijed kojih finansijska institucija smatra ili ima razlog da smatra da je prvobitna izjava, odnosno potvrda o rezidentnosti netačna ili nepouzdana, finansijska institucija se ne može pouzdati u dostavljenu izjavu, odnosno potvrdu i treba da dobije pravno-valjanu izjavu da je vlasnik računa državljanin, odnosno rezident SAD-a za potrebe oporezivanja. Ako finansijska institucija nije u mogućnosti da dobije pravno-valjanu izjavu, prema tom računu treba da postupa kao prema računu o kojem se izvještava SAD.

Radi utvrđivanja računa o kojem se izvještava SAD i računa finansijskih institucija koje ne učestvuje u izvještavanju, u skladu sa FATCA sporazumom, među postojećim računima čiji su vlasnici subjekti (u daljem tekstu: postojeći računi subjekata), primjenjuju se sljedeća pravila i postupci:

1. račun čije stanje ili vrijednost na određeni dan utvrđen kao postojeći račun, u skladu sa FATCA sporazumom, ne prelazi 250.000 USD nije potrebno provjeriti, utvrditi ili prijaviti kao račun o kojem se izvještava SAD, dok stanje na tom računu ili vrijednost računa ne prelazi 1.000.000 USD, osim ako finansijska institucija ne odluči drugačije ili u odnosu na postojeće račune subjekata ili

zasebno u odnosu na svaku jasno utvrđenu grupu takvih računa, kad primjena propisa Crne Gore omogućava takav izbor;

2. postojeći račun subjekta čije stanje ili vrijednost na određeni dan, u skladu sa FATCA sporazumom, prelazi 250.000 USD, kao i postojeći račun subjekta čije stanje na određeni dan ne prelazi taj iznos, ali stanje na računu ili vrijednost računa na posljednji dan naredne, odnosno narednih kalendarskih godina prelazi 1.000.000 USD, treba da bude provjeren u skladu sa postupcima provjere računa subjekata za koje je potrebno izvještavati;

3. u odnosu na postojeće račune subjekata opisanih u tački 2 ovog stava, računi čiji je vlasnik subjekat koji je određeno lica iz SAD-a ili pasivni strani subjekat koji nije finansijska institucija, a koji je pod kontrolom lica koja su državljani, odnosno rezidenti SAD-a, smatraju se računima o kojima je potrebno izvještavati SAD.

Na postojeće račune subjekata opisane u stavu 12 tačka 2 ovog dijela priloga finansijska institucija, radi utvrđivanja da li je vlasnik računa određeno lice ili lica iz SAD-a, da li račun vodi pasivni subjekt koji nije strana finansijska institucija koji je pod kontrolom lica koje je državljan, odnosno rezident SAD-a ili ga vodi finansijska institucija koja ne učestvuje u izvještavanju, treba da primijeni postupke utvrđivanja:

1. da li je subjekat određeno lice iz SAD-a:

a) provjera informacija koje se vode u poslovne svrhe ili radi odnosa sa klijentom kako bi se utvrdilo da li te informacije ukazuju da je vlasnik računa lice iz SAD-a, uključujući podatke o mjestu osnivanja ili organizovanja u SAD-u ili adresu u SAD-u;

b) ako informacije upućuju na to da je vlasnik računa lice iz SAD-a, finansijska institucija treba taj račun da smatra računom o kojem se izvještava SAD, osim ako dobije potvrdu od vlasnika računa (koja može biti na obrascu poreskog organa SAD-a ili sličnom dogovorenom obrascu) ili pouzdano utvrdi na osnovu informacija kojima raspolaže ili javno dostupnim informacijama, da vlasnik računa nije određeno lice iz SAD-a;

2. da li je subjekat koji nije iz SAD-a finansijska institucija:

a) provjera informacija koje se vode u poslovne svrhe ili radi odnosa sa klijentom kako bi se utvrdilo upućuju li informacije na to da je vlasnik računa finansijska institucija;

b) ako informacije upućuju na to da je vlasnik računa finansijska institucija ili ako ta i finansijska institucija provjerom utvrdi da je identifikacioni broj posrednika vlasnika računa objavljen na listi stranih finansijskih institucija koju objavljuje poreski organ SAD-a, taj račun nije račun o kojem se izvještava SAD;

3. finansijske institucije kao institucije koja ne učestvuje u izvještavanju, a prema kojoj uplate podliježu obavezi zbirnog izvještavanja na osnovu FATCA sporazumom:

a) u skladu sa podtačkom b) ove tačke, finansijska institucija može da utvrdi da li je vlasnik računa finansijska institucija Crne Gore ili finansijska institucija u drugoj jurisdikciji koja je zaključila FATCA sporazum, ako finansijska institucija Crne Gore pouzdano utvrdi da vlasnik računa ima takav status na osnovu identifikacionog broja posrednika vlasnika računa objavljenog na listi stranih finansijskih institucija koju objavljuje poreski organ SAD-a, ili na osnovu drugih javno dostupnih informacija ili informacija koje posjeduje finansijska institucija Crne Gore, u zavisnosti od toga šta je primjenjivo, i tada nijesu potrebne dalje provjere, utvrđivanje ili izvještavanje u odnosu na račun;

b) ako je vlasnik računa finansijska institucija Crne Gore ili finansijska institucija u drugoj jurisdikciji koja je zaključila FATCA sporazum, koju poreski organ SAD-a smatra finansijskom institucijom koja ne učestvuje u izvještavanju, tada račun nije račun o kojem se izvještava SAD, ali uplate vlasniku računa podliježu izvještavanju;

c) ako vlasnik računa nije finansijska institucija Crne Gore ili finansijska institucija u drugoj jurisdikciji koja je zaključila FATCA sporazum, tada je izvještajna finansijska institucija Crne Gore treba da vlasnika računa da smatra kao finansijskom institucijom koja ne učestvuje u izvještavanju, a prema kojoj uplate podliježu obavezi izvještavanja, osim ako finansijska institucija Crne Gore:

- pribavi potvrdu o rezidentnosti (koja može biti na obrascu poreskog organa SAD-a ili drugom obrascu) od

vlasnika računa da je riječ o ovlaštenoj stranoj finansijskoj instituciji za koju se smatra da ispunjava zahtjeve ili izuzetom stvarnom vlasniku, ili

- u slučaju učestvujuće, odnosno registrovane strane finansijske institucije za koju se smatra da ispunjava zahtjeve provjerava se identifikacioni broj posrednika vlasnika računa objavljen na listi stranih finansijskih institucija koju objavljuje poreski organ SAD-a;

4. da li je račun čiji je vlasnik strani subjekat koji nije finansijska institucija (u daljem tekstu: NFSS), račun o kojem se izvještava SAD - U odnosu na vlasnika postojećeg računa subjekta za koji nije utvrđeno da je lice iz SAD-a niti da je finansijska institucija, finansijska institucija Crne Gore treba da identifikuje da li:

a) vlasnik računa ima lica koja ga kontrolišu,

b) je vlasnik računa pasivni NFSS i

c) je lice koje kontroliše vlasnika računa državljanin, odnosno rezident SAD-a.

U postupku utvrđivanja navedenih činjenica finansijska institucija treba da primjeni sljedeće:

a) radi utvrđivanja lica koja kontrolišu vlasnika računa finansijska institucija može da se osloni na informacije koje je prikupila i koje vodi, u skladu sa postupcima za sprječavanje pranja novca;

b) radi utvrđivanja da li je vlasnik računa pasivni NFSS, finansijska institucija treba da od vlasnika računa dobije izjavu kako bi utvrdila njegov status, osim ako posjeduje informacije ili ako postoje javno dostupne informacije na osnovu kojih može pouzdano utvrditi da je vlasnik računa aktivni NFSS;

c) radi utvrđivanja da li je lice koje kontroliše pasivni NFSS državljanin, odnosno rezident SAD-a za potrebe oporezivanja, finansijska institucija može da se osloni na:

- izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti vlasnika računa ili lica koja ga kontroliše ako je riječ o postojećem računu subjekta kod jednog ili više NFSS-a čije stanje ili vrijednost prelazi 1.000.000 USD,

- informacije koje je prikupila i koje vodi u skladu sa postupcima za sprječavanje pranja novca, ako je riječ o postojećim računima subjekata kod jednog NFSS-a ili više njih čije stanje ili vrijednost ne prelazi 1.000.000 USD; ili

č) ako je lice koje kontroliše pasivni NFSS državljanin, odnosno rezident SAD-a, račun se smatra računom o kojem se izvještava SAD.

Na postojeće račune subjekata primjenjuju se dodatni postupci provjere u slučaju:

1. kada stanje ili vrijednost računa na određeni dan prelazi 250.000 USD koji treba da budu završeni nakon dvije godine od dana kad je račun utvrđen kao postojeći račun, u skladu sa FATCA sporazumom;

2. kada stanje ili vrijednost na određeni dan kada je račun utvrđen kao postojeći račun, u skladu sa FATCA sporazumom, ne prelazi 250.000 USD, ali na posljednji dan naredne, odnosno narednih kalendarskih godina prelazi 1.000.000 USD, koji treba da budu okončani u roku od šest mjeseci istekom posljednjeg dana kalendarske godine u kojoj stanje računa ili vrijednost prelazi 1.000.000 USD;

3. ako nastupe izmijenjene okolnosti u odnosu na postojeće račune subjekta tako da finansijska institucija smatra ili ima razlog da smatra da je izjava, odnosno potvrda o rezidentnosti ili druga dokumentacija u vezi sa računom netačna, odnosno nije pravno-valjana, finansijska institucija treba ponovo da utvrdi status računa u skladu sa postupcima provjere.

Radi utvrđivanja računa o kojima se izvještava SAD, odnosno računa finansijskih institucija koje ne učestvuju u izvještavanju, a koji je otvoren nakon određenog dana, koji je u skladu sa FATCA sporazumom utvrđen kao dan postojanja tog računa, a čiji je vlasnik subjekat (u daljem tekstu: novi računi subjekata), primjenjuju se sljedeća pravila i postupci:

1. račun koji nije potrebno provjeriti, utvrditi ili prijaviti kao račun kreditne, odnosno revolving kartice, koji se smatra novim računom subjekta, pod uslovom da finansijska institucija koja vodi takve račune sprovodi postupke kojima se sprječava da dug vlasniku računa ne prelazi iznos od 50.000 USD, osim ako finansijska institucija ne odluči drugačije ili u odnosu na sve nove račune subjekata ili pojedinačno u odnosu na svaku utvrđenu grupu takvih računa, kad primjena propisa Crne Gore omogućava takav izbor,

2. u odnosu na nove račune subjekata koji nijesu opisani tački 1 ovog stava finansijska institucija treba da utvrdi da li je vlasnik računa:

- a) određeno lice iz SAD-a;
- b) finansijska institucija Crne Gore ili finansijska institucija u drugoj jurisdikciji koja je zaključila FATCA sporazum;
- c) učestvujuća strana finansijska institucija, odnosno strana finansijska institucija za koju se smatra da ispunjava zahtjeve ili izuzeti stvarni vlasnik; ili
- č) aktivni NFSS ili pasivni NFSS.

Finansijska institucija može utvrditi da li je vlasnik računa aktivni NFSS, finansijska institucija Crne Gore ili finansijska institucija u drugoj jurisdikciji koja je zaključila FATCA sporazum, ako postoje informacije da vlasnik računa ima takav status na osnovu identifikacionog broja posrednika vlasnika računa ili na osnovu drugih javno dostupnih informacija ili onih koje posjeduje finansijska institucija Crne Gore, zavisno od toga šta je primjenjivo.

Ako je vlasnik računa finansijska institucija Crne Gore ili finansijska institucija u drugoj jurisdikciji koja je zaključila FATCA sporazum, koju poreski organ SAD-a smatra finansijskom institucijom koja ne učestvuje u izvještavanju, tada račun nije račun o kojem se izvještava SAD, ali uplate vlasniku računa podliježu izvještavanju.

Izuzetno od st. 16, 17 i 18 ovog dijla priloga finansijska institucija treba od vlasnika računa da dobije izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti na osnovu koje se utvrđuje status vlasnika računa. Kad je u pitanju izjava, odnosno potvrda o rezidentnosti primjenjuju se sljedeća pravila ako je vlasnik računa:

1. određeno lice iz SAD-a, finansijska institucija Crne Gore treba taj račun da smatra računom o kojem se izvještava SAD;

2. pasivni NFSS, finansijska institucija treba da utvrdi identitet lica koje ga kontrolišu, kako je to utvrđeno u postupcima za sprječavanje pranja novca i na osnovu izjave vlasnika računa ili tog lica da utvrdi da li je to lice državljanin, odnosno rezident SAD-a. Ako je takvo lice državljanin, odnosno rezident SAD-a, finansijska institucija treba da smatra račun računom o kojem se izvještava SAD;

3. račun se ne smatra računom o kojem se izvještava SAD i u odnosu na njega nije potrebno izvještavati, ako je vlasnik računa:

- a) lice iz SAD-a koje nije određeno lice iz SAD-a;
- b) finansijska institucija Crne Gore ili finansijska institucija u drugoj jurisdikciji koja je zaključila FATCA sporazum;
- c) učestvujuća strana finansijska institucija, odnosno strana finansijska institucija za koju se smatra da ispunjava zahtjeve ili izuzeti stvarni vlasnik;
- č) aktivni NFSS; ili
- ć) pasivni NFSS, pri čemu lice koje ih kontroliše nije državljanin, odnosno rezident SAD-a;

4. finansijska institucija koja ne učestvuje u izvještavanju (uključujući finansijsku instituciju Crne Gore ili finansijsku instituciju u drugoj jurisdikciji koju poreski organ SAD-a smatra finansijskom institucijom koja ne učestvuje u izvještavanju), tada račun nije račun o kojem se izvještava SAD, ali uplate vlasniku računa podliježu izvještavanju.

Aktivni NFSS predstavlja svaki NFSS koji ispunjava neki od sljedećih kriterijuma, i to da:

1. manje od 50 % bruto dohotka koji je NFSS-a ostvario u prethodnoj kalendarskoj godini ili drugom odgovarajućem izvještajnom periodu je pasivni dohodak i manje od 50 % imovine tog NFSS-a u prethodnoj kalendarskoj godini ili drugom odgovarajućem izvještajnom periodu je imovina koju je taj subjekat ostvario ili posjeduje radi stvaranja pasivnog dohotka;

2. akcijama kojim NFSS vrši trgovinu na tržištu hartija od vrijednosti ili je subjekat povezani subjekat sa tim NFSS-a čijim se akcijama vrši trgovina na tržištu hartija od vrijednosti;

3. NFSS je osnovan na teritoriji SAD-a i vlasnici primaoca plaćanja su rezidenti te teritorije SAD-a;

4. se aktivnosti NFSS-a sastoje od posjedovanja (u cijelini ili djelimično) akcija u prometu ili obezbjeđivanja finansiranja i obavljanja usluga, jednom ili više zavisnih subjekata koja obavljaju djelatnost koja nije djelatnost finansijske institucije, osim ako NFSS ne ispunjava uslove za takav status ako NFSS funkcioniše kao investicioni fond ili drugi investicioni subjekat, koji je osnovan radi sticanja, finansiranja subjekata i posjedovanja udjela u tim subjektima, kao kapitalne imovine u investicione svrhe;

5. NFSS još uvijek ne obavlja djelatnost, a ulaže kapital u imovinu radi obavljanja djelatnosti koja nije djelatnost finansijske institucije, ako NFSS ne ispunjava uslove za taj izuzetak poslije datuma koji slijedi nakon 24 mjeseca od datuma ranijeg osnivanja NFSS-a;

6. NFSS u posljednjih pet godina nije bio finansijska institucija, a u postupku je likvidacije imovine ili reorganizacije radi nastavka ili početka poslovanja u nekoj drugoj djelatnosti koja nije djelatnost finansijske institucije;

7. se NFSS primarno bavi transakcijama finansiranja i zaštitom od rizika sa povezanim subjektima, koji nijesu finansijske institucije;

8. NFSS ne pruža usluge finansiranja ili zaštitu od rizika subjektu koji nije povezani subjekat, pod uslovom da se grupa tih povezanih subjekata primarno bavi djelatnošću koja nije djelatnost finansijske institucije;

9. je NFSS izuzeti stvarni vlasnik prema poreskim propisima nadležnog organa SAD-a; ili

10. NFSS treba da ispunjava sljedeće uslove:

a) nije osnovan, niti obavlja djelatnost u jurisdikciji u kojoj je rezident, radi sticanja dobiti;

b) izuzet je od plaćanja poreza na dohodak, odnosno dobit u jurisdikciji u kojoj je NFSS rezident;

c) nema akcionara ni članova koji posjeduju vlasničke udjele u dohotku, dobiti ili imovini tog NFSS-a;

č) na osnovu propisa jurisdikcije u kojoj je NFSS rezident ili osnivačkim aktima NFSS-a nije moguće vršiti raspodjelu, ni primjenu dohotka ili imovine NFSS-a, u korist lica ili subjekata koji se ne bave humanitarnim radom, osim humanitarnih aktivnosti NFSS-a ili isplate iznosa naknade koji predstavlja stvarni trošak pružene usluge; i

ć) da se, poslije likvidacije ili prestanka NFSS-a, imovina tog NFSS-a prenosi na državnog subjekta ili drugu organizaciju, na osnovu propisa u jurisdikciji u kojoj je taj NFSS rezident ili na osnovu osnivačkih akata NFSS-a.

Prilikom sprovođenja mjera produbljene provjere primjenjuju se sljedeća pravila:

1. Finansijska institucija ne treba da prihvati izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti ili drugi pravno-valjani dokaz ako smatra ili ima razlog da smatra da ti dokumenti nijesu tačni, odnosno pouzdani;

2. Pravila o zbirnom stanju računa i preračunavanju valuta:

a) radi utvrđivanja zbirnog stanja ili vrijednosti finansijskih računa koji su u vlasništvu fizičkog lica, finansijska institucija treba zbirno da navede račune koje vodi finansijska institucija ili povezani subjekat, ali samo u mjeri u kojoj elektronski sistem finansijske institucije povezuje račune prema određenom podatku koji se odnosi na broj klijenta ili identifikacioni broj poreskog obveznika i omogućava uvid u zbirno stanje računa ili vrijednosti po računima;

b) radi utvrđivanja zbirnog stanja ili vrijednosti finansijskih računa koji su u vlasništvu subjekta, finansijska institucija treba da razmotri sve račune koje vodi finansijska institucija ili povezani subjekat, ali samo u mjeri u kojoj elektronski sistem finansijske institucije povezuje račune prema određenom podatku koji se odnosi na broj klijenta ili identifikacioni broj poreskog obveznika i omogućava uvid u zbirno stanje računa ili vrijednosti po računima;

c) radi utvrđivanja da li je riječ o računu velike vrijednosti, u slučaju računa za koje lični bankar za odnose sa klijentima smatra ili ima razlog da smatra da su direktno ili indirektno u vlasništvu ili pod kontrolom ili otvoreni od istog lica (osim u svojstvu fiducijara), finansijska institucija treba da utvrdi zbirno stanje takvih računa;

č) radi utvrđivanja stanja ili vrijednosti računa u valuti u jurisdikciji u kojoj se račun vodi, finansijska institucija treba da preračuna iznose granice u američkim dolarima;

3. Pravno-valjani dokaz uključuje jedno od sljedećih:

a) potvrdu o rezidentnosti izdatu od nadležnog organa jurisdikcije za koju primalac uplate tvrdi da je rezident;

b) pravno-valjanu identifikacionu ispravu fizičkog lica izdatu od nadležnog organa;

c) dokument subjekta izdat od nadležnog organa, koji sadrži naziv subjekta i adresu sjedišta uprave u jurisdikciji (ili teritoriji SAD-a) u kojoj je subjekat osnovan;

č) isprava koja nije izdata na obrascu poreskog organa SAD-a, koju je radi utvrđivanja identiteta fizičkih lica ili subjekata, odobrio poreski organ SAD-a, a odnosi se na račun koji se vodi u jurisdikciji koja primjenjuje propise o sprječavanju pranja novca;

ć) finansijski iskaz, potvrda o kreditnoj sposobnosti, zahtjev za pokretanje stečaja ili izvještaj nadležnog organa za hartije od vrijednosti i berze;

4. Finansijska institucija primjenjuje alternativne postupke za račune koji su u vlasništvu fizičkih lica korisnika ugovora o osiguranju uz mogućnost isplate novčane vrijednosti ako:

a) ima saznanje da fizičko lice koje je korisnik (a koji nije vlasnik) ugovora o osiguranju uz mogućnost isplate novčane vrijednosti koja prima naknadu za slučaj smrti nije određeno lice iz SAD-a i može takav račun da tretira kao da nije račun o kojemu se izvještava SAD, osim ako ta institucija smatra ili ima razlog da smatra da je korisnik određeno lice iz SAD-a;

b) ima razlog da smatra da je korisnik ugovora o osiguranju uz mogućnost isplate novčane vrijednosti određeno lice iz SAD-a ako podaci koje je prikupila i finansijska institucija o korisniku sadrže indikatore koji upućuju na SAD;

c) smatra ili ima razlog da smatra da je korisnik određeno lice iz SAD-a, ta institucija treba da primijeni postupke provjere postojećih računa fizičkih lica;

5. Finansijskoj instituciji može se omogućiti da primjenjuje mjere produbljene provjere koje su preduzele druge jurisdikcije, u mjeri u kojoj je to predviđeno poreskim propisima SAD-a.

FINANSIJSKE INSTITUCIJE KOJE NE DOSTAVLJAJU INFORMACIJE PORESKOM ORGANU

Finansijska institucija koja, na osnovu potvrđenog međunarodnog sporazuma, ne dostavlja informacije o računu koji posjeduje ili kontroliše rezident druge poreske jurisdikcije je:

1. Centralna banka Crne Gore;
2. Otvoreni penzioni fond, ako:
 - a) nema ni jednog korisnika koji ima pravo na više od 5% imovine fonda,
 - b) dostavlja izvještaje poreskim organima, u skladu sa zakonom,
 - c) ispunjava jedan od sljedećih uslova:
 - fond je oslobođen poreza na dobit od ulaganja ili je oporezivanje takvog prihoda odloženo ili se takav prihod oporezuje po sniženoj stopi, zbog statusa koji ima kao sistem penzijskog osiguranja,
 - fond najmanje 50% ukupnih doprinosa (koji ne predstavljaju prenos imovine iz drugih sistema ili sa penzionih računa) dobija od poslodavaca koji ga finansiraju,
 - raspodjela ili povlačenje sredstava iz fonda mogući su u slučaju nastupanja događaja po osnovu penzionisanja, invaliditeta ili smrti (osim prenosa raspodijeljenih sredstava na druge penzione fondove ili na penzione račune, a koji se smatraju isključenim računima),
 - doprinosi (osim naknadno dopuštenih uplaćenih doprinosa) zaposlenih u fond ograničeni su ostvarenim dohotkom zaposlenih ili ne mogu biti veći, na godišnjem nivou, od iznosa preračunatog u valuti države članice koji odgovara iznosu od 50,000 USD, pri čemu se primjenjuju pravila o konsolidovanju računa i preračunavanju valuta;
3. Zatvoreni penzioni fond, ako:
 - a) ima manje od 50 članova,
 - b) taj fond finansira poslodavac koji nije investicioni subjekat ili pasivni subjekat koji nije finansijska institucija,
 - c) doprinosi zaposlenog i poslodavca u fond (osim prenosa imovine sa penzionih računa ograničeni zaradom, odnosno naknadom zaposlenog),
 - d) članovi koji nijesu rezidenti Crne Gore u kojoj je fond osnovan nemaju pravo na više od 20 % imovine fonda;
4. Izdavalac platne kartice, ako je finansijska institucija:
 - a) zbog toga što prima depozite u slučaju kad klijent vrši uplatu u iznosu višem od iznosa koji dospijeva na plaćanje po toj kartici i taj iznos iznad uplaćenog ne vraća se klijentu odmah, i
 - b) sprovodi politike i postupke da klijent ne bi izvršio preplatu iznosa koji prelazi iznos od 37,000 EUR, preračunat u valuti poreske jurisdikcije koji odgovara iznosu od 50,000 USD, ili da bi se obezbijedilo da se klijentu, u roku od 60 dana, izvrši povrat više uplaćenog iznosa tom klijentu koji prelazi navedeni iznos (više uplaćeni iznos klijenta odnosi se na potražni saldo koji je nastao zbog povrata robe, a ne odnosi se na potražni saldo u iznosu osporenih naknada);
5. Otvoreni fond za zajednička ulaganja, ako:
 - a) nije izdao i ne izdaje materijalizovane akcije na donosioca,
 - b) povuče akcije nakon otkupa,
 - c) sprovodi postupke i preduzima mjere produbljene provjere i dostavlja informacije u vezi sa akcijama koje su potrebne kad su akcije ponuđene za otkup ili drugi način plaćanja,
 - d) ima uspostavljene politike i postupke kojima se obezbjeđuje otkup ili otuđenje akcija u najkraćem roku.

Pored institucija iz stava 1 ovog dijela priloga, institucije koje nijesu finansijske institucije, a koje ne dostavljaju informacije o računu koji posjeduje ili kontroliše rezident druge poreske jurisdikcije su: državni organi, organi državne uprave, organi uprave, državni fondovi, javne ustanove i druga pravna lica koja se finansiraju iz budžeta Crne Gore, odnosno organi jedinice lokalne samouprave, organi lokalne uprave, javne ustanove i druga pravna lica koja se finansiraju iz budžeta jedinice lokalne samouprave.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo finansija

NAZIV PROPISA

Predlog Uputstva o bližem načinu izvještavanja i obrascu na osnovu Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Sjedinjenih Američkih Država na unaprjeđenju ispunjavanja međunarodnih poreskih obaveza i sprovođenju FATCA

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Primjenom predloženih rješenja iz navedenog Uputstva stvorice se preduslovi za otpočinjanje automatske razmjene informacija o finansijskim računima rezidenata SAD-a na osnovu FATCA Sporazuma. Shodno ovom sporazumu finansijske institucije su dužne da dostavljaju poreskom organu informacije o računima i transakcijama sa tih računa, kao i da sprovode određene postupke produbljene provjere. Na ovaj način dopriniće se poreskoj transparentnosti, kao i smanjenju poreske evazije i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza, odnosno poboljšanju poreske discipline i naplate poreskih obaveza.

- Glavni uzrok manje naplate poreskih obaveza je sve veća mobilnost lica, kapitala, proizvoda i usluga koja je uticala na povećanje mogućnosti izbjegavanja plaćanja poreza i poreske evazije, što je dovelo do potrebe intenziviranja aktivnosti na međunarodnom nivou u cilju stvaranja novih pravila u materiji međunarodnog oporezivanja i administrativne saradnje u poreskim pitanjima.

Crna Gora je veoma posvećena poreskoj transparentnosti i jačanju borbe protiv poreske evazije i sprječavanju izbjegavanja plaćanja poreza, te u kontinuitetu preduzima mjere za suzbijanje utaje poreza primjenom dva međunarodno dogovorena standarda razmjene informacija u poreske svrhe: razmjena informacija na zahtjev (EOIR) i automatska razmjena informacija o finansijskom računu (AEOI).

- "Status quo" opcija dovela bi do povećanja mogućnosti izbjegavanja plaćanja poreza i poreske evazije, što uveliko umanjuje efikasnost ekonomske politike u cjelini na nivou države.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Predloženim rješenjima postići će se sljedeći ciljevi:

- Postizanje potpune usklađenosti sa FATCA Sporazumom u dijelu automatske razmjene informacija o finansijskim računima rezidenata SAD;
- povećanje poreske transparentnosti i jačanje efikasnosti poreske administracije u cilju naplate poreskih potraživanja od poreskih dužnika;
- poštovanje obaveze izvještavanja, odnosno razmjene informacija od strane finansijskih institucija;
- poboljšanje poreske discipline poreskih obveznika.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Važeći Zakon o poreskoj administraciji, propisuje obavezu razmjenu informacija o računima koje posjeduje ili kontroliše rezident države članice EU ili druge države, odnosno teritorije države, o transakcijama sa tih računa i ostvarenim prihodima navedenih lica. Pravila izvještavanja, u dijelu koji se odnosi na dostavljanje podataka o računima rezidenata SAD, propisana su FATCA Sporazumom i Uputstvu o bližem načinu izvještavanja o podacima

koje finansijska institucija u vezi stanja računa, izvršenih transakcija i ostvarenih prihoda rezidenata druge države dostavlja organu uprave nadležnom za poslove poreza ("Sl.list CG", br.110/22). Imajući u vidu da je na nivou EU Standard zajedničkog izvještavanja je u međuvremenu izmjenjen (CRS 2.0), to se na osnovu preporuke Globalnog foruma o transparentnosti i razmjenu informacija u poreske svrhe, nametnula potreba za donošenjem dva odvojena podzakonska akta, kojim će se definisati obaveza i pravila izvještavanja posebno na osnovu izmijenjenog Standarda zajedničkog izvještavanja (CRS 2.0) što je i obaveza shodno Direktivama EU, a posebno na osnovu FATCA Sporazuma, uz istovremeno stavljanje van snage navedenog važećeg Uputstva.

Na ovaj način izvršeno je poboljšanje važećih normativnih rješenja koji će imati pozitivan uticaj na poresku transparentnost i disciplinu poreskih obveznika, a što će u krajnjem rezultirati povećanjem budžetskih Prihoda.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Predložena normativna rješenja imaće uticaj pozitivan uticaj za Državu, jer će se kroz automatsku razmjenu informacija identifikovati sva lica koja podliježu oporezivanju, što će doprinijeti smanjenju sive ekonomije i povećanju budžetskih prihoda.
- Predmetni propis neće izazvati troškove građanima i privredi.
- Predmetni propis ne utiče na stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju.
- Predmetni propis neće izazvati administrativna opterećenja i biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbjeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- Za implementaciju predloženog propisa nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore.
- Implementacija predloženog propisa na stvara međunarodne finansijske obaveze.
- Usvajanje predloženog propisa ne predviđa donošenje podzakonskog akta iz kojih će proistići finansijske obaveze, imajući u vidu da je predloženi propis podzakonski akt, te da isti ne može biti pravni osnov za donošenje drugog podzakonskog akta.
- Implementacijom propisa poboljšaće se poreska disciplina poreskih obveznika koja bi u krajnjem rezultirala povećanjem budžetskih prihoda, međutim isti se ne mogu procijeniti.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertna podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

- Prilikom izrade navedenog propisa nije korišćena eksterna ekspertna podrška.
- Predloženi propis pripremljen je u saradnji sa Sekretarijatom za zakonodavstvo i njihovi komentari čine integralni dio navedenog propisa.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

-Kod implementacije propisa nema potencijalnih prepreka.

-Za implementaciju navedenog propisa zadužena je Poreska uprava.

-Indikator prema kojim će se mjeriti ispunjenje ciljeva je uspješno sprovođenje postupka razmjene informacija.

Datum i mjesto

Podgorica, 03.12.2025.god.

Starješina